

**Jaarverslaggeving 2019
-geconsolideerd**

**Stichting Jeugdbescherming
west Beleid & Bedrijfsvoering**

Jeugd
bescherming west

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1 Geconsolideerde jaarrekening 2019*

1.1	Balans per 31 december 2019	2
1.2	Resultatenrekening over 2019	3
1.3	Kasstroomoverzicht over 2019	4
1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
1.5	Toelichting op de balans per 31 december 2019	13
1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	22
1.7	Toelichting op de resultatenrekening over 2019	23
1.9	Vaststelling en goedkeuring	29

2 Overige gegevens

2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	32
2.2	Nevenvestigingen	33
2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	34

1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	2.169.007	1.782.840
Materiële vaste activa	2	<u>1.079.878</u>	<u>1.154.998</u>
Totaal vaste activa		3.248.885	2.937.838
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	3	1.675.342	4.883.419
Liquide middelen	4	<u>5.184.258</u>	<u>1.909.909</u>
Totaal vlottende activa		6.859.600	6.793.328
Totaal activa		<u><u>10.108.485</u></u>	<u><u>9.731.166</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
		€	€
PASSIVA			
Bestemmingsreserves	5	0	134.013
Bestemmingsfondsen	5	48.879	68.372
Algemene en overige reserves	5	<u>945.904</u>	<u>600.399</u>
Totaal eigen vermogen		994.783	802.784
Voorzieningen	6	810.571	1.812.472
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Overige kortlopende schulden	8	<u>8.303.132</u>	<u>7.115.910</u>
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		8.303.132	7.115.910
Totaal passiva		<u><u>10.108.486</u></u>	<u><u>9.731.166</u></u>

1.2 RESULTATENREKENING OVER 2019

	Ref.	2019 €	2018 €
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	10	39.962.960	38.313.648
Subsidies	11	124.717	1.418.179
Overige bedrijfsopbrengsten	12	1.094.980	1.192.722
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>41.182.657</u>	<u>40.924.549</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	13	33.619.244	33.420.045
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	14	800.631	848.951
Overige bedrijfskosten	15	6.570.780	7.364.047
Som der bedrijfslasten		<u>40.990.655</u>	<u>41.633.043</u>
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>192.002</u></u>	<u><u>-708.494</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		2019 €	2018 €
Toevoeging/(onttrekking):			
Bestemmingsreserves		-134.012	-245.882
Bestemmingsfondsen		-19.491	-9.417
Algemene / overige reserves		345.505	-453.195
		<u><u>192.002</u></u>	<u><u>-708.494</u></u>

1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

	Ref.	2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			192.002		-708.494
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	14	800.631		849.302	
- mutaties voorzieningen	7	<u>-1.001.902</u>		<u>-1.001.367</u>	
			-201.271		-152.065
Veranderingen in werkkapitaal:					
- vorderingen	4	3.208.077		739.523	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	9	1.187.222		1.206.613	
			<u>4.395.299</u>		<u>1.946.136</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			<u>4.386.030</u>		<u>1.085.577</u>
Ontvangen interest		0		0	
Betaalde interest		0		0	
Ontvangen dividenden		<u>0</u>		<u>0</u>	
			0		0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>4.386.030</u>		<u>1.085.577</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen materiële vaste activa	2	-354.030		-291.596	
Desinvesteringen materiële vaste activa	2	0		18.548	
Investeringen immateriële vaste activa	1	-757.651		-893.082	
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	0		985	
			-1.111.681		-1.165.145
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie gelden voogdijpupillen	8	<u>0</u>		<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			0		0
Mutatie geldmiddelen					
			<u>3.274.349</u>		<u>-79.568</u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	9		1.909.909		1.989.477
Stand geldmiddelen per 31 december	9		<u>5.184.258</u>		<u>1.909.909</u>
Mutatie geldmiddelen			3.274.349		-79.568

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering is statutair (en feitelijk) gevestigd te Den Haag, op het adres Neherkade 354, 2521 VX en is geregistreerd onder KvK-nummer 41158974.

De belangrijkste activiteiten zijn het voeren van beheer en/of management over de hierna te noemen gecertificeerde instellingen als bedoeld in de Jeugdwet, waaronder begrepen: financiën, registratie, automatisering, salarisadministratie, personeel en organisatie, opleiding, onderzoek, werkontwikkeling en facilitair bedrijf, als het houden van toezicht op gecertificeerde instellingen als bedoeld in de Jeugdwet, te weten:

- Stichting Jeugdbescherming west Haaglanden, gevestigd te Den Haag
- Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland, gevestigd te Den Haag

Groepsverhoudingen

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering maakt onderdeel uit van de Jeugdbescherming west-groep. Binnen deze groep heeft stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering de positie van groepshoofd. De groep bestaat verder uit de volgende rechtspersonen.

- Stichting Jeugdbescherming west Haaglanden
- Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland

Over deze groepsmaatschappijen wordt volledige centrale zeggenschap uitgeoefend.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2019, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2019.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 BW2, met uitzondering van afdeling 1, 11 en 12 en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder RJ 655 Zorginstellingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. De jaarrekening is opgesteld in euro. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Continuïteitsveronderstelling

"Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Bij de waardering van activa en passiva van Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering is uitgegaan van de veronderstelling dat de activiteiten duurzaam worden gecontinueerd in 2020 en de jaren erna. Voor het jaar 2020 lopen de contracten met al onze inkoopregio's in Zuid-Holland en Haaglanden door of zijn verlengd.

De Raad van Bestuur heeft er alle vertrouwen in dat gezien de huidige positie in de markt ook vanaf 1 januari 2021 gunning verkregen wordt voor alle inkoopregio's in Zuid-Holland en de regio Haaglanden. Voor de regio Zuid-Holland Zuid en de regio Haaglanden lopen de contracten nog een jaar door. Voor de regio's Zuid-Holland Noord en Zuid-Holland Midden zullen naar verwachting met een jaar worden verlengd. De gesprekken hieromtrent worden op korte termijn aangevangen.

De inkoopregio's zijn zich er ook van bewust, dat een financieel gezonde GI essentieel is. Het landelijk uitgevoerde kostprijsonderzoek dat in juni 2018 werd uitgebracht heeft geleid tot tariefsverhogingen in 2019 in alle inkoopregio's en adequaat geïndexeerd in 2020. Wel constateert de Raad van Bestuur dat nog niet in alle inkoopregio's de tarieven volledig kostendekkend zijn en ook dat nog niet in alle inkoopregio's de gewenste risico-opslag van 2% in de tarieven 2020 is verwerkt waarmee vermogensopbouw tot de mogelijkheden zou behoren. In april 2020 hebben de inkoopregio's naar aanleiding van het inspectierapport 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' en het signalement: 'Jeugdbeschermingsketen in gevaar' een gezamenlijk verbeterplan opgesteld en gepresenteerd aan het VNG en het ministerie van VWS waarin per 1-1-2021 de tarieven van de vier betrokken regio's zijn geharmoniseerd, inclusief 2% risico-opslag. Hiermee wordt vanaf 1-1-2021 vermogensopbouw mogelijk.

Ook zijn er in 2019 en 2020 qua liquiditeit sluitende afspraken gemaakt met de inkoopregio's over werkkapitaalfinanciering waardoor de liquiditeit ook voor 2020 is geborgd. In 2019 zijn de achterstanden in het declareren via het landelijk systeem Vecozo ingelopen wat een gunstig effect heeft gehad op onze liquiditeiten. Waar nodig wordt binnen het concern tussen de stichtingen onderling liquiditeitssteun verleend, vereffening hiervan vindt tijdig en periodiek plaats, waarbij het uitgangspunt zo kort mogelijk is (zie ook de treasury-functie binnen het concern).

De Raad van Bestuur is van mening dat met de huidige verbeterde tarieven ten opzichte van 2018, de omvang van de werkkapitaalfinanciering en de positieve ontwikkeling in het zichtbaar wegwerken van de achterstanden in het declaratieproces de continuïteit in de bedrijfsvoering geborgd is. De exploitatie- en liquiditeitsbegroting 2020 die in december 2019 zijn goedgekeurd bevestigen dit beeld. Om daarentegen op langere termijn de kwaliteit te handhaven, de noodzakelijke innovaties die gevraagd worden vanuit externe en interne ontwikkelingen te realiseren en de werkdruk van onze professionals ook blijvend op een acceptabel niveau te krijgen, zullen voor een aantal regio's de tarieven nog verder moeten stijgen naar het niveau van de berekende kostprijs van Berenschot aangevuld met een risico-opslag van 2% om de solvabiliteit te kunnen versterken.

Vergelijking met voorgaand jaar

In vergelijking tot 2018 is in deze jaarrekening een stelselwijziging in de presentatie van de cliëntengelden doorgevoerd. Tot en met 2018 werden deze gelden verantwoord onder de langlopende schulden. Vanaf 2019 worden deze gelden in mindering gebracht op de liquide middelen die niet ter vrije beschikking van de stichting staan. Ook de vergelijkende cijfers uit 2018 zijn hierop aangepast. Hiermee wordt aangesloten bij hetgeen gebruikelijk is in de branche en wordt beter inzicht verschaft in het vermogen van de stichting.

Schattingswijziging

Ten aanzien van het bepalen van de jubileumvoorziening is in dit verslagjaar een schattingswijziging doorgevoerd ten aanzien van de vertrek- en blijfkans van een medewerker die mede bepalend zijn voor de kans dat een medewerker een jubileum haalt en daarmee recht op een jubileumuitkering. De schattingswijziging heeft geleid tot een eenmalige vrijval van de voorziening. Deze vrijval is toegelicht onder in de toelichting bij de resultatenrekening onder het kopje voorzieningen.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

De geconsolideerde jaarrekening bevat de financiële informatie van zowel de stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering als de geconsolideerde maatschappijen van de zorginstelling. De geconsolideerde rechtspersonen zijn:

- stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering
- stichting Jeugdbescherming west Haaglanden
- stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering.

Gegevens van geconsolideerde maatschappijen die andere grondslagen hanteren, zijn omgerekend naar de grondslagen van de rechtspersoon. Alleen wegens gegronde en in de toelichting vermelde redenen zijn in de geconsolideerde jaarrekening afwijkende grondslagen gehanteerd.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Activa waarvan het waarschijnlijk is dat de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde, worden afgewaardeerd tot het niveau van de hoogste van de indirecte en directe realiseerbare waarde.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten gewaardeerd op de manier zoals beschreven in de grondslagen voor de desbetreffende financiële instrumenten.

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft in het verleden nog geen gebruik gemaakt van financiële derivaten en is dit ook niet voornemens te gaan doen.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. De afschrijvingspercentages zijn toegelicht in de toelichting op de balans.

Materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden afzonderlijk afgeschreven op basis van de geschatte levensduur. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestanddelen afzonderlijk afgeschreven.

In het geval dat de betaling van de kostprijs van een materieel vast actief plaatsvindt op grond van een langere dan normale betalingstermijn, wordt de kostprijs van het actief gebaseerd op de contante waarde van de verplichting.

In het geval dat materiële vaste activa worden verworven in ruil voor een niet-monetair actief, wordt de kostprijs van het materieel vast actief bepaald op basis van de reële waarde voor zover de ruiltransactie leidt tot een wijziging in de economische omstandigheden en de reële waarde van het verworven actief of van het opgegeven actief op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld.

Investeringsubsidies

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Groot onderhoud

Kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd onder de materiële vaste activa en afgeschreven over de verwachte economische gebruiksduur.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. Indien geen sprake is van (substantiële) agio/disagio of transactiekosten dan is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. In vergelijking tot 2018 is in deze jaarrekening een stelselwijziging in de presentatie van de cliëntengelden doorgevoerd. Tot en met 2018 werden deze gelden verantwoord onder de langlopende schulden. Vanaf 2019 worden deze gelden in mindering gebracht op de liquide middelen die niet ter vrije beschikking van de stichting staan. Ook de vergelijkende cijfers uit 2018 zijn hierop aangepast. Hiermee wordt aangesloten bij hetgeen gebruikelijk is in de branche en wordt beter inzicht verschaft in het vermogen van de stichting.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. Indien het verschil tussen de nominale en contante waarde van de verplichtingen materieel is, worden voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde.

In de toelichting op de balans is een nadere uiteenzetting van de grondslagen per voorziening uitgewerkt.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (substantiële) agio/disagio of transactiekosten dan is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Het mogelijke kortlopende deel voor het komend jaar van de langlopende schulden is toegelicht in de paragraaf 1.5 Toelichting op de balans.

1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. Baten en lasten worden verwerkt in het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarbij wordt voorzichtigheid betracht overeenkomstig de grondslagen die gelden voor het opnemen van activa en passiva (zoals eerder vermeld).

Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans niet afwijken van de geconsolideerde balans zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Software	2.169.007	1.782.840
Totaal immateriële vaste activa	<u><u>2.169.007</u></u>	<u><u>1.782.840</u></u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.782.840	1.186.143
Bij: investeringen	757.651	893.081
Af: afschrijvingen	-371.484	-296.384
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u><u>2.169.007</u></u>	<u><u>1.782.840</u></u>

In 2019 is het nieuwe elektronisch cliënten dossier WIJZ (Web Informatie Jeugd Zorg) geïmplementeerd. WIJZ is een gezamenlijk project van Jeugdzorg Nederland en deelnemende jeugdzorginstellingen. Jeugdbescherming west gaat deze software vanaf 2019 in 5 jaar afschrijven.

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6.

2. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Verbouwingen en installaties	651.342	967.244
Inventarissen	266.142	106.720
Computerapparatuur	162.394	81.034
Totaal materiële vaste activa	<u><u>1.079.878</u></u>	<u><u>1.154.998</u></u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.154.998	1.435.854
Bij: investeringen	354.027	290.819
Af: afschrijvingen	-429.147	-552.567
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	-19.108
Boekwaarde per 31 december	<u><u>1.079.878</u></u>	<u><u>1.154.998</u></u>

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 1.6.

3. *Debiteuren en overige vorderingen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	515.230	2.015.148
Nog te factureren omzet	88.151	1.956.451
Overige vorderingen:		
Vorderingen op personeel	2.076	5.871
Overige vorderingen	3.643	11.511
Vooruitbetaalde kosten	510.931	300.322
Nog te ontvangen bedragen	512.124	550.929
Waarborgsommen	43.187	43.187
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>1.675.342</u>	<u>4.883.419</u>
<i>Specificatie nog te factureren omzet:</i>		
Nog te factureren omzet	0	8.331.722
Nog te factureren overig	88.151	409.776
Af: ontvangen voorschotten	0	-6.785.047
	<u>88.151</u>	<u>1.956.451</u>

Toelichting

De overige vorderingen zijn volledig inbaar en niet noodzakelijk een voorziening voor te treffen. De overige overlopende activa betreft nog te ontvangen bedragen voor afrekening wachtgeld 2019 en correctie Werkkostenregeling (200k) voorgaande jaren.

De nog te factureren omzet is fors teruggebracht. De achterstanden in het declaratieproces pxq zijn weggewerkt en het reguliere proces is op orde gebracht.

4. *Liquide middelen*

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Kassen	2.765	2.302
Banktegoeden	6.003.153	2.614.676
Af: Banktegoeden clientgelden	-821.660	-707.069
Totaal liquide middelen	<u>5.184.258</u>	<u>1.909.909</u>

Toelichting:

De tegoeden van de pupillen zijn niet meer opgenomen als langlopende schuld, maar in mindering gebracht op de liquide middelen. Verder zijn er bankgaranties voor huurcontracten afgegeven voor een bedrag € 291.457. Deze gelden zijn inbegrepen in de liquide middelen en niet vrij beschikbaar. Er is geen sprake van kredietfaciliteiten.

Door de afwikkeling voorschotten H10 2015-2017 rond de jaarovergang wijkt het banksaldo per ultimo af. In de afwikkeling zaten zowel nog te ontvangen bedragen (pxq) als terug te betalen voorschotten. Begin 2020 is deze verrekening afgerond, waardoor het banksaldo met € 636k is afgenomen.

PASSIVA

5. *Eigen vermogen*

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-18</u>
	€	€
Bestemmingsreserves	0	134.013
Bestemmingsfondsen	48.879	68.371
Algemene en overige reserves	945.904	600.399
Totaal eigen vermogen	<u>994.783</u>	<u>802.783</u>

Toelichting:

Het eigen vermogen is niet vrij uitkeerbaar en wordt beklemd door het totaal van de geactiveerde software voor in totaal € 2.1 mln.

5. Bestemmingsreserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
Clientenregistratiesysteem	100.000	-100.000	0	0
FFP/GGA	34.012	-34.012	0	0
Totaal bestemmingsreserves	<u>134.012</u>	<u>-134.012</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting:

De bestemmingsreserve werd gevormd voor de invoeringskosten van een nieuw cliëntenregistratiesysteem. Dit systeem is in 2019 in gebruik genomen. Ook de bestemmingsreserve FFP/GGA is in 2019 besteed.

5. Bestemmingsfondsen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
Bestemmingsfondsen:				
Bestemmingsfonds bijzondere uitgaven pupillen	64.157	-19.041	0	45.116
Bestemmingsfonds ten behoeve van individuele pupillen	4.213	-450	0	3.763
Totaal bestemmingsfondsen	<u>68.370</u>	<u>-19.491</u>	<u>0</u>	<u>48.879</u>

Toelichting:

Het bestemmingsfonds voor bijzondere uitgaven pupillen is gevormd door algemene bijdragen van externe fondsen ten behoeve van pupillen en besteed aan vakantiecampen en bijzondere uitgaven voor pupillen die niet op een andere wijze voor financiering in aanmerking komen.

Het bestemmingsfonds ten behoeve van individuele pupillen is gevormd door specifieke giften van externe fondsen en besteed aan individuele pupillen met een specifieke behoefte. De aanwending bestaat voornamelijk uit de gemaakte kosten voor het Vlielandkamp plus het saldo ultimo boekjaar van individuele fondsen.

5. Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2019	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
Algemene en overige reserves	600.398	345.506	0	945.904
Totaal algemene en overige reserves	<u>600.398</u>	<u>345.506</u>	<u>0</u>	<u>945.904</u>

Toelichting:

Het aansprakelijk vermogen bestaat uit het eigen vermogen en eventuele achtergestelde lening(en) die onder de langlopende schulden verwerkt zijn. Het aansprakelijk vermogen per 31 december 2019 bedraagt EUR 994.783 (2018: EUR 802,784).

Het weerstandsvermogen bestaat uit eigen vermogen (algemene en overige reserves) verminderd met de boekwaarde van de materiele vaste activa.

	31-dec-2019	31-dec-18
Eigen vermogen	945.904	600.399
activa	1.079.878	1.154.998
	<u>-133.974</u>	<u>-554.599</u>

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA

6. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2019	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-2019
	€	€	€	€	€
- wachtgelden reorganisatie 1 mei 2016	807.473	0	-314.194	-187.608	305.671
- jubileumverplichtingen	576.300	0	-38.440	-204.960	332.900
- verlieslatend contract	428.700	6.554	-263.254	0	172.000
Totaal voorzieningen	<u>1.812.473</u>	<u>6.554</u>	<u>-615.888</u>	<u>-392.568</u>	<u>810.571</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	<u>31-dec-2019</u>
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	476.179
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	226.996
hiervan > 5 jaar	<u>107.396</u>
	<u>810.571</u>

Voorziening wachtgelden reorganisatie 1 mei 2016

De voorziening wachtgeld is gebaseerd op de in de CAO Jeugdzorg opgenomen wachtgeldregeling I die in werking is getreden op 1 mei 2016. De wachtgeldregeling is bedoeld als vangnetregeling waarbij de werkgever en de werknemer beide de inspanningsverplichting hebben om mee te werken aan 'van werk naar werk-activiteiten' als sprake is van boventaligheid. Deze werknemers komen in aanmerking voor een maandelijkse wachtgelduitkering die de werkgever betaalt. Deze uitkering begint op de datum van het ontslag.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 0,22%.

Voorziening verlieslatend contract

Stichting Jeugdbescherming west groep heeft een langlopend huurcontract afgesloten waarbij een negatief verschil ontstaat tussen de door stichting Jeugdbescherming west groep na de balansdatum te ontvangen prestatie en de door hem na de balansdatum te verrichten contraprestatie. Voor dit negatieve verschil is een voorziening opgenomen en betreft met name huurkosten van panden die geheel of gedeeltelijk leeg staan en die niet kunnen worden gedekt uit de productiebaten. Hiervoor is een voorziening gevormd voor de resterende looptijd van het contract. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. Op dit moment is er alleen sprake van een voorziening betreffende het huurpand in Dordrecht. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met huurofbrengsten van onderhuurders.

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

8. Overige kortlopende schulden

	€	€
Crediteuren	1.400.739	1.189.352
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.929.604	1.889.585
Nog te betalen salarissen	10.360	8.613
Terugbetalingsverplichtingen gemeenten oude jaren	635.722	1.334.153
Vooruitontvangen opbrengsten:		
Vakantiegeld	948.358	943.556
Vakantiedagen	1.030.000	1.086.700
Overige overlopende passiva:		
Vooruitontvangen	1.252.284	0
Beter Samenspel	120.604	0
Nog te besteden subsidies	15.000	73.017
Totaal overige kortlopende schulden	<u>8.303.133</u>	<u>7.115.910</u>
Specificatie vooruitontvangen gelden		
Subsidie PGA	-9.000	0
Nog te verrekenen omzet	6.211.629	0
Af: ontvangen voorschotten	-7.454.913	0
	<u>-1.252.284</u>	<u>0</u>

Toelichting:

De kortlopende schulden zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit wordt o.a. verklaard door de stijging van de crediteuren, waarbij de factuur van Microsoft (€ 227k) dit jaar in januari 2020 is voldaan, echter wel binnen de gestelde termijn. De voorontvangen bedragen hebben betrekking op voorschotten, verrekend met gedeelte nog te factureren. De openstaande posten zijn verklaarbaar en binnen de gestelde betalingstermijn van de leverancier.

De kortlopende schulden zijn afgenomen door de terugbetalingsverplichting aan de gemeenten in de H10 over de jaren 2015 tot en met 2017. In januari 2020 heeft de laatste terugbetaling van het voorschot plaatsgevonden en is het proces volledig afgerond.

Financiële instrumenten

Algemeen

Stichting Jeugdbescherming west beleid & Bedrijfsvoering maakt in de bedrijfsuitoefening **geen** gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de instelling kunnen blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. De stichting handelt in overeenstemming met de interne procedures en gedragslijnen niet in financiële derivaten.

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering

1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Fiscale eenheid

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering maakt onderdeel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met de volgende instellingen, stichting Jeugdbescherming west Haaglanden en stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland en is uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. Ultimo 2019 bedragen de schulden van de fiscale eenheid € 257.000.

Huurverplichtingen

<u>Onroerende zaak</u>	<u>Jaarhuursom</u> 2018	<u>Omvang</u> <u>verplichting</u> <u>komende 5 jaar</u>	<u>Omvang</u> <u>verplichting</u> <u>resterende</u> <u>jaren</u>	<u>Einddatum</u> <u>huurcontract</u>
Neherkade 3054, Den Haag	€ 445.436	€ 2.227.181	€ 2.004.463	30-6-2029
Croesinckplein 24, Zoetermeer	€ 42.626	€ 49.730		28-2-2021
Johan de Wittstraat 40b,	€ 673.655	€ 449.104		31-8-2020
Schuttersveld 32, Leiden	€ 169.224	€ 98.714		31-7-2020
Crabetpark 24, Gouda	€ 97.525	€ 292.575		31-12-2022
Totaal	€ 1.428.466	€ 3.117.304	€ 2.004.463	

De huurverplichtingen kwalificeren op grond van de bepalingen van RJ-Richtlijn 292 Leasing als operational lease en zijn om die

Overige verplichtingen

<u>Omschrijving</u>	<u>Verplichting</u> 2020	<u>Omvang</u> <u>verplichting</u> <u>komende 5 jaar</u>	<u>Omvang</u> <u>verplichting</u> <u>resterende</u> <u>jaren</u>	<u>Einddatum</u> <u>contract</u>
Leaseovereenkomsten wagenpark	€ 19.015	€ 36.945		3-5-2021
Leaseovereenkomst copiers (huidig)	€ 40.072	€ 40.072		1-7-2020
Leaseovereenkomst copiers (nieuw per 1-7-2020)	€ 21.468	€ 193.212	€ 64.404	30-6-2026
Laptops	€ 239.569	€ 239.569		31-12-2020
Iphones	€ 190.793	€ 206.692		31-1-2021
Totaal	€ 510.917	€ 716.490	€ 64.404	

VPB-plicht Jeugdzorg

Door de invoering van de Jeugdwet met ingang van 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van jeugdhulp aan haar minderjarige inwoners. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van jeugdhulp. Voor de jeugdhulpinstelling zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractbasis (vanaf 2015) tot het risico van gedeeltelijke vennootschapsbelastingplicht leiden.

In december 2019 heeft de staatssecretaris van Financiën in een officieel besluit in de Staatscourant aangekondigd dat de werkzaamheden en activiteiten van Gecertificeerde Instellingen (GI's) buiten de reikwijdte van de wettelijke opsomming vallen en derhalve niet kwalificeren als 'zorg' voor de zorgvrijstelling.

De raad van bestuur heeft een ondernemingstoets laten uitvoeren en is van mening dat de stichting Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering geen winstoogmerk heeft gehad in de jaren 2015 tot en met 2019 en dat niet wordt voldaan aan de ondernemingstoets op grond waarvan in de jaarrekening rekening zou moeten worden gehouden met vennootschapsbelastingplicht.

Mocht de situatie zich voordoen dat er toch sprake is van een positieve uitslag op de ondernemingstoets dan is de Raad van Bestuur van mening dat de aard van de uitvoering van het grootste deel van de werkzaamheden zoals zijn verwoord en beperkt in de Jeugdwet zouden moeten vallen om subjectieve vrijstellingsgrondslag van de wet op de VPB.

1.6. MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Verbouwingen en installaties	Inventarissen	Computer- apparatuur	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019				
- aanschafwaarde	6.508.844	1.368.631	639.627	8.517.102
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	28.340	28.340
- cumulatieve afschrijvingen	5.541.601	1.261.910	586.934	7.390.445
Boekwaarde per 1 januari 2019	<u>967.243</u>	<u>106.721</u>	<u>81.033</u>	<u>1.154.997</u>
Mutaties in het boekjaar				
- investeringen	21.573	111.987	139.590	273.150
- herwaarderingen	0	0	0	0
- afschrijvingen	337.475	33.443	58.229	429.147
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>				
.aanschafwaarde	0	0	0	0
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0
<i>- desinvesteringen</i>				
aanschafwaarde	0	0	50.005	50.005
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	50.005	50.005
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-315.902</u>	<u>78.544</u>	<u>81.361</u>	<u>-155.997</u>
Stand per 31 december 2019				
- aanschafwaarde	6.530.417	1.480.618	729.212	8.740.247
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	28.340	28.340
- cumulatieve afschrijvingen	5.879.076	1.295.353	595.158	7.769.587
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>651.341</u>	<u>185.265</u>	<u>162.394</u>	<u>999.000</u>
Investering nog niet afgerond	0	80.877	0	80.877
Boekwaarde per 31 december 2019	<u>651.341</u>	<u>266.142</u>	<u>162.394</u>	<u>1.079.877</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10,0%	20,0%	33,3%	

1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

10. Opbrengsten zorgprestaties

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Opbrengsten Jeugdwet	39.724.620	38.066.303
Overige zorgprestaties	238.340	247.345
Totaal	<u>39.962.960</u>	<u>38.313.648</u>

Toelichting:

De stijging van de omzet kan worden verklaard door de lichte stijging van de tarieven. Daartegenover staat een beperkte daling van de productie.

11. Subsidies

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Subsidie Transitie Jeugd Wet	0	1.148.257
Overige subsidies	124.717	269.922
Totaal	<u>124.717</u>	<u>1.418.179</u>

12. Overige bedrijfsopbrengsten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Overige opbrengsten:		
vergoeding voor uitgeleend personeel	712.982	787.834
doorberekeningen aan derden	29.654	78.547
verhuur onroerend goed	277.342	254.200
overige baten	75.002	72.141
Totaal	<u>1.094.980</u>	<u>1.192.722</u>

Toelichting:

Onderhuur vindt plaats voor een deel van het pand in Dordrecht en Leiden, waardoor leegstand kan worden voorkomen.

1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

LASTEN

13. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Lonen en salarissen	21.780.292	22.198.272
Sociale lasten	3.837.158	3.751.029
Pensioenpremies	2.086.046	2.177.780
Andere personeelskosten:		
Arbokosten	129.270	96.703
Opleidingen	799.225	720.497
Coaching en re-integratie	11.933	37.488
Werving en selectie	175.927	145.788
Mutatie voorziening wachtgeld	-187.608	-292.079
Overige personeelskosten	102.771	488.581
Subtotaal	<u>28.735.014</u>	<u>29.324.060</u>
Personeel niet in loondienst	4.884.230	4.095.985
Totaal personeelskosten	<u><u>33.619.244</u></u>	<u><u>33.420.045</u></u>
Specificatie aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Leidinggevend	28,9	26,3
Uitvoerend	257,9	262,0
Gedragwetenschappers en vertrouwensartsen	21,9	23,1
Secretarieel/receptie	47,1	46,0
Ondersteunend	47,3	40,8
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u><u>403,2</u></u>	<u><u>398,2</u></u>

Toelichting:

Pensioenen

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

De dekkingsgraad van december 2019 is 99,2%. Dit is 1,7 procentpunt hoger dan de stand van eind december 2018. Een positief beleggingsrendement zorgt voor een stijging van de actuele dekkingsgraad met 18,3 procentpunt. Daarnaast is de rente gedaald, waardoor de voorziening stijgt. Als gevolg hiervan is de actuele dekkingsgraad met 17,5 procentpunt gedaald.

Door het coronavirus (1e kwartaal 2020) komt het leven in Nederland (en in veel andere landen) tot stilstand. Investeerders houden in afwachting van de ontwikkelingen hun hand op de knip. De beurzen dalen hierdoor sterk en dit zien we terug in de beleggingsresultaten. Dat heeft weer gevolgen voor de actuele dekkingsgraad van PFZW. PFZW belegt voor de lange termijn. Op korte termijn zien we dat de actuele dekkingsgraad door de ontwikkelingen daalt. PFZW geeft aan dat vaststaat dat pensioenen gewoon kunnen blijven uitbetalen. Ook zal de hoogte van de pensioenpremie en de bruto pensioenuitkering gedurende 2020 gelijk blijven.

Voor de periode 2019-2028 past PFZW een herstelplan toe. Het herstelplan gaat uit van berekeningen die moeten voldoen aan de regels uit de Pensioenwet. Het is wettelijk verplicht om binnen de hersteltermijn de vereiste dekkingsgraad te bereiken. Voor PFZW geldt een vereiste dekkingsgraad van 124,4%.

Voor het herstelplan past PFZW onderstaande toe:

- verhoogt PFZW de premie met een premieopslag van 2%-punt gedurende de herstelperiode. Deze opslag is bedoeld om de dekkingsgraad sneller te laten herstellen en op termijn terug te keren naar een financiële positie waarin het weer mogelijk is om de pensioenen te verhogen (indexeren).
- verhoogt PFZW gedurende het herstelplan de pensioenen niet volledig. Volgens de wettelijke eisen kan verhogen pas vanaf dekkingsgraad van 110%, en dan alleen geleidelijk. Bij een dekkingsgraad van ongeveer 130% kan PFZW volledig indexeren. Het indexeren van de pensioenen heeft echter wel tot gevolg dat het herstel langzamer gaat. Als PFZW niet tijdig uit herstel komt, dan kan het nog het indexatiebeleid aanpassen (door bijvoorbeeld later te indexeren).

PFZW voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten. Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

14. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	371.484	296.384
- materiële vaste activa	429.147	552.567
Totaal afschrijvingen	<u>800.631</u>	<u>848.951</u>

15. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Kosten activiteiten en cliënten	1.069.293	1.231.268
Overige bedrijfskosten	5.380.883	6.132.779
Totaal overige bedrijfskosten	<u>6.450.176</u>	<u>7.364.047</u>

15a. Kosten activiteiten en cliënten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Besteding pupilfondsen	24.146	21.798
Bijzondere uitgaven	149.654	145.320
Forensische diagnostiek	514.492	654.059
Tolkkosten	199.941	209.618
Ziektekosten	181.060	200.473
Totaal kosten activiteiten en cliënten	<u>1.069.293</u>	<u>1.231.268</u>

15b. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Huisvestingskosten	1.332.507	1.246.165
Apparaatskosten	2.251.700	2.383.353
ICT	1.503.628	1.209.231
Overige bedrijfskosten	413.652	1.294.030
Totaal overige bedrijfskosten	<u>5.501.487</u>	<u>6.132.779</u>

Toelichting:

Onder de huisvestingskosten zijn de huur- en servicelasten, alsmede de energiekosten van de gehuurde panden in Den Haag, Zoetermeer, Leiden, Gouda en Dordrecht opgenomen.

Onder de apparaatskosten zijn de kosten voor de account, vervoer, communicatie en overige apparaatskosten verantwoord.

De ICT-kosten bestaan uit de kosten van aanschaf en onderhoud, systeembeheer, infrastructuur, licenties voor gebruikte software en advieskosten. De stijging in 2019 heeft o.a. betrekking op beheerskosten WIJZ en Collabris.

De overige bedrijfskosten bestaan uit belastingen, heffingen, verzekeringen en overige locatiekosten, projectkosten, certificeringskosten, kosten voor de klachtencommissie, kosten voor cliëntenparticipatie, bestuurskosten en mutaties voorzieningen. De daling is vooral gevolg van de afrekening voorgaande jaren met de H10.

1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

16. Honoraria accountant

2019

€

De honoraria van de accountant over 2019 zijn als volgt:

1 Controle (of beoordeling) van de jaarrekening	135.000
2 Controle en/of andere verantwoordingen	0
3 Fiscale advisering	4.707
4 Andere werkzaamheden	8.706
Totaal honoraria accountant	<u>148.413</u>

17. Transacties met verbonden partijen

Verbonden partijen betreffen (rechts)personen waarop stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering en/of haar groepsmaatschappijen invloed van betekenis heeft, dan wel (rechts)personen die invloed van betekenis kunnen uitoefenen op stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering en/of haar groepsmaatschappijen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en toezichhouders over het jaar 2019 is als volgt:

Leidinggevende topfunctionarissen in dienstbetrekking met bezoldiging boven € 1.700

	A.J. Rotering	J.A. van der Hulst
1 Functie (functienaam)	Bestuurder	Bestuurder
2 In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-mei-15	1-mei-16
3 In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	heden
4 (Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
5 Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	100%
6 Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	147.713	128.703
7 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	12.402	12.297
8 Totaal bezoldiging	160.115	141.000
9 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	157.000	157.000

Vergelijkende cijfers 2018

1 (Fictieve) dienstbetrekking?	Ja	Ja
2 Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%	100%
3 Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.474	119.075
4 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	12.213	12.037
5 Totaal bezoldiging	160.687	131.112
6 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	151.000	151.000

Toezichhoudende topfunctionarissen met bezoldiging boven € 1.700

	F.J. de Wuffel	E.J. Wiebes-van Kasteren	T. van Altena
1 Functie (functienaam)	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
2 In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-mei-13	1-jan-16	1-jan-19
3 In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	heden	heden
4 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	11.775	7.850	7.850
5 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	23.550	15.700	15.700

Vergelijkende cijfers 2018

1 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	11.325	7.550	-
2 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.650	15.100	-

	F. Örgü	M. van Bergen	M. Baba
1 Functie (functienaam)	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
2 In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	23-sep-19	23-sep-19	27-aug-15
3 In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden	heden	27-aug-19
4 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	2.129	2.129	-
5 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	4.301	4.301	10.280

Vergelijkende cijfers 2018

1 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	0	0	7.550
2 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	15.100

	E. Lam
1 Functie (functienaam)	Lid RvT
2 In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	30-mrt-15
3 In dienst tot (datum einde functievervulling)	28-feb-19
4 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	-
5 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	3.828

Vergelijkende cijfers 2018

1 Totaal bezoldiging in kader van de WNT	7.550
2 Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.100

1.8 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

Toelichting

De Raad van Toezicht heeft conform de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en jeugdhulp aan Stichting Jeugdbescherming West Beleid & Bedrijfsvoering een totaalscore van 9 punten toegekend. De daaruit volgende klasseindeling betreft III, met een bijbehorend bezoldigingsmaximum voor de Raad van Bestuur van €157.000. Dit maximum wordt overschreden door mevrouw Rotering van de Raad van Bestuur, maar dit is toegestaan omdat op haar bezoldiging het WNT-overgangsrecht van toepassing is. De bezoldiging van de heer J.A. van der Hulst voldoet aan het geldende bezoldigingsmaximum.

Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van de Raad van Toezicht bedraagt € 23.550 en voor de overige leden van de Raad van Toezicht € 15.700. Deze maxima worden niet overschreden.

1.9 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft de gecondolideerde jaarrekening 2019 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 14 mei 2020.

De raad van toezicht van de Stichting Jeugdbescherming west heeft de jaarrekening 2019 goedgekeurd in de vergadering van 14 mei 2020

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening (paragraaf 1.2).

Gebeurtenissen na balansdatum

Uitbraak Corona-virus

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering heeft in het boekjaar 2020 te kampen met de gevolgen van de uitbraak van het coronavirus. Verwacht wordt dat de gevolgen vooral bestaan uit het op een andere manier vormgeven van het werk zonder dat er materiele meer/minder kosten ontstaan.

Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering streeft er naar om de financiële gevolgen te beperken door interne maatregelen, aangevuld met de ondersteunende maatregelen die zouden kunnen bestaan uit compensatie van mogelijke omzetsdaling na 1 juni van haar gemeentelijke inkoopregio's. Hierover heeft de VNG en JZN een convenant afgesloten. Als de situatie daar aanleiding toe geeft, zal ook een beroep worden gedaan op de algemene faciliteiten vanuit de Rijksoverheid.

Bij het opmaken van de jaarrekening 2019 van stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering bestaan de interne maatregelen hoofdzakelijk uit op een andere wijze vormgeven van de activiteiten (meer vanuit huis en meer digitaal).

Vooralsnog is op de algemene faciliteiten vanuit de Rijksoverheid geen beroep gedaan en de verwachting is ook dat dit niet nodig zal zijn. Het vorenstaande is gebaseerd zijn op de huidige inzichten. De werkelijke impact en maatregelen zijn nog uiterst onzeker en grotendeels afhankelijk van voor stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering niet beïnvloedbare factoren.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

_____
Drs. A.J. Rotering
Bestuurder
14-mei-20

W.G.

_____
J.A. van der Hulst RA
Bestuurder
14-mei-20

W.G.

_____
dr. F.J. de Wuffel
Voorzitter raad van toezicht
14-mei-20

W.G.

_____
E.J. Wiebes MSc
Lid van raad van toezicht
14-mei-20

W.G.

_____
T. van Altena
Lid van raad van toezicht
14-mei-20

W.G.

_____
F. Örgü
Lid van raad van toezicht
14-mei-20

W.G.

_____
M. van Bergen
Lid van raad van toezicht
14-mei-20

2 OVERIGE GEGEVENS

2 OVERIGE GEGEVENS

2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering.

2.2 Nevenvestigingen

Stichting Jeugdbescherming heeft nevenvestigingen in:

- Neherkade 3054, Den Haag
- Croesinckplein 24, Zoetermeer
- Johan de Wittstraat 40b, Dordrecht
- Schuttersveld 32, Leiden
- Crabetpark 24, Gouda

2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht en de raad van bestuur van
Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2019 van Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de *Regeling Jeugdwet*.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2019;
2. de geconsolideerde resultatenrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de *Nederlandse controlestandaarden* en het *Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019* vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering zoals vereist in de *Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)* en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de *Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)*.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materiële onzekerheid over de continuïteit

De zwakke vermogenspositie en de verwevenheid met groepsmaatschappijen leiden voor Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering tot een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Wij vestigen in dat kader de aandacht op de paragraaf Continuïteitsveronderstelling in paragraaf 1.4 in de toelichting van de jaarrekening. Daarin is onder andere uiteen gezet dat de continuïteit van de stichting gewaarborgd is onder de voorwaarden van het continueren van de huidige tarieven, het continueren van de huidige werkkapitaalfinanciering en de liquiditeitssteun van de inkoopregio's. Daarnaast is de continuïteit van de stichting afhankelijk van de liquiditeitssteun en liquiditeitsbehoefte van andere groepsmaatschappijen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Geconsolideerde jaarrekening als onderdeel van de (volledige) jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening die is opgenomen in de jaarstukken maakt onderdeel uit van de jaarrekening van de stichting. De jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening. De enkelvoudige jaarrekening is opgenomen in afzonderlijke jaarstukken. Voor een goed inzicht in het vermogen en resultaat dient deze geconsolideerde jaarrekening in samenhang te worden gezien met de enkelvoudige jaarrekening. Bij de enkelvoudige jaarrekening hebben wij op 14 mei 2020 een afzonderlijke controleverklaring afgegeven.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het *Controleprotocol WNT 2019* hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in *artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT*, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met het *Controleprotocol WNT 2019* hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de geconsolideerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit de overige gegevens en het jaarverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de geconsolideerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de *Regeling Jeugdwet* is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Regeling Jeugdwet* en de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de geconsolideerde jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de *Regeling Jeugdwet*.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met de *Regeling Jeugdwet*. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de geconsolideerde jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de geconsolideerde jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de *Nederlandse controlestandaarden*, het *Controleprotocol WNT 2019*, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de geconsolideerde jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 14 mei 2020

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
drs. F. van der Plaat RA